

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๕ จังหวัด	รวมพื้นที่ยี่ตัน ๙,๒๔๖,๔๕๙.๔๐ ไร่
๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๗ จังหวัด	รวมพื้นที่ยี่ตัน ๓,๕๒๑,๒๘๖.๕๓ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๙ จังหวัด	รวมพื้นที่ยี่ตัน ๒,๕๙๕,๕๒๘.๔๒ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๘ จังหวัด	รวมพื้นที่ยี่ตัน ๓๒๖,๙๖๐.๑๕ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๒.๓๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๗.๓๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๐.๒๐ ไร่

๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๐.๕๕ ไร่

๓) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๑.๕๕ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู พบระบาดในจังหวัดนครราชสีมา มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘.๐๐ ไร่)

๒.๑.๓ ไรแดง พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๑๔๔.๑๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๘๑.๑๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๑๔๐.๐๐ ไร่

๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๔.๑๐ ไร่

๒.๑.๔ เพลี้ยหอย พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๒๐.๒๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๔.๐๐ ไร่

๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑๒.๐๐ ไร่

๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๔.๒๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคพุ่มแจ้ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๗.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๑) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๕.๐๐ ไร่

๒) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๑.๐๐ ไร่

๓) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๑.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ โรคโคนเน่าหัวเน่า พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๑,๙๑๖.๐๐ ไร่พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑,๖๖๔.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๕๒.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๖๒๙.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑,๒๘๖.๐๐ ไร่

๒.๑.๗ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๙ จังหวัด ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา กาญจนบุรี สระแก้ว ชัยนาท อุทัยธานี บุรีรัมย์ ฉะเชิงเทรา กำแพงเพชร เพชรบุรี ปราจีนบุรี ชลบุรี ขอนแก่น นครสวรรค์ อุดรดิตถ์ สุพรรณบุรี หนองคาย ระยอง ราชบุรี และจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑๐๙,๑๔๐.๓๗ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒,๙๕๙.๙๒ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๐๖,๑๘๐.๔๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๔,๕๒๔.๒๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๖๙,๙๖๔.๙๗ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑๔,๓๗๖.๘๕ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๑๐,๒๗๔.๓๕ ไร่

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ โรคเส้ดำ พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด พบระบาดในอ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๔๐๖.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๑,๔๖๒.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑,๓๒๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๗๙๐.๐๐ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน	๑,๔๓๓.๐๐ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน	๒๙.๐๐ ไร่

๒.๓.๒ โรคราน้ำค้าง พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๙๒๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๐๙.๐๐ ไร่)

๒.๔ สับปะรด

๒.๔.๑ เพลี้ยแป้ง พบระบาดในพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน ๔.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๔.๒ โรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๓๑.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๔.๓ โรคผลเน่า พบระบาดในพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน ๑.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ให้คำแนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่พบการระบาดให้ชุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรคหรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค

๓.๑.๔ โรคโคนเน่าหัวเน่ามันสำปะหลัง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดแปลงและเครื่องจักรกลการเกษตร ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในช่วงเตรียมดินก่อนปลูก และแช่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูก

ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา หากพบการระบาดให้หยุดถอนต้นที่แสดงอาการไปเผาทำลาย หว่านปูนขาวหรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก กรณีระบาดรุนแรงมากให้ราดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

๓.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะของ ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ หัวยบง ๖๐ และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยะของ ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘๘

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดชัยนาท จัดงานรณรงค์เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง จำนวน ๑๐ จุด เกษตรกรเข้าร่วมงานจุดละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้ในเรื่องโรคใบด่างมันสำปะหลังแนวทางการป้องกันกำจัดอย่างถูกต้องเหมาะสมและเกิดความตระหนักในการติดตามเฝ้าระวัง ป้องกันการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังในแปลงปลูกตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังพื้นที่ปลูกอื่น ๆ โดยภายในงานประกอบด้วย การสาธิตวิธีการทำลายต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคอย่างถูกต้อง การเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคใบด่างมันสำปะหลังและแนวทางในการป้องกันกำจัด นิทรรศการ และฐานเรียนรู้ ๔ ฐาน ได้แก่

๑) รู้จักโรคและแมลงพาหะ รวมถึงที่มาและความสำคัญของโรค

๒) สำรวจติดตามเฝ้าระวัง รวมถึงเกณฑ์การสำรวจ ประเมินพื้นที่ระบาด และการจัดการโรคใบด่าง (เกณฑ์ใหม่)

๓) ท่อนพันธุ์สะอาดและทนทานโรคใบด่าง

๔) การป้องกันกำจัด เน้นการทำลายต้นมันสำปะหลังเป็นโรคที่ถูกวิธี การใช้ประกาศ กจร. เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์ ประชาสัมพันธ์ ๖ มาตรการจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง ซึ่งในขณะนี้ได้ดำเนินการครบ ๕ จังหวัดแล้ว ผลจากการจัดงานรณรงค์มีเกษตรกรเข้าร่วมงาน จำนวน ๑,๒๖๐ คน รวมทั้งพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรที่เข้าร่วมงาน จำนวน ๒๒,๑๐๐.๗๐ ไร่ มีพื้นที่การระบาด ๓,๖๓๙.๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๗ ของพื้นที่ปลูก และผลการทดสอบความรู้ของเกษตรกรก่อนการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๕.๔ และหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๓.๑ นอกจากนี้ยังมีการประเมินความพึงพอใจของเกษตรกร ซึ่งอยู่ในระดับมาก (๔.๔๔ จากคะแนนเต็ม ๕) และเสนอให้มีการจัดงานรณรงค์ในทุกอำเภอที่มีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดอบรมวิทยากร (ครู ก) เรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้การป้องกันกำจัดโรคใบด่างมันสำปะหลัง เพื่อสนับสนุน ๖ มาตรการจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง โดยประสานความร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั้งนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำแนะนำ รวมถึงวิธีการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง และเน้นย้ำเรื่องการขนย้ายท่อนพันธุ์ซึ่งเป็นสาเหตุหลักในการแพร่กระจายของโรคใบด่างมันสำปะหลังไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ไม่ให้แพร่กระจายเพิ่มมากขึ้นผล โดยได้มีการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรมของเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมอบรม พบว่าก่อนการอบรมมีผู้ทำแบบทดสอบ จำนวน ๖๗๑ คน ได้คะแนนเฉลี่ย ๑๓ คะแนน และหลังการอบรมมีผู้ทำแบบทดสอบจำนวน ๗๐๕ คน ได้คะแนนเฉลี่ย ๑๘ คะแนน

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ โรคเส้ดำ สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการของโรคให้ตัดเส้ดำออกก่อนที่เยื่อหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำไปทำลายนอกแปลง หรือขุดต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลาย ไม่ควรไถตออ้อยที่เป็นโรค แนะนำการใช้พันธุ์ต้านทาน การแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืชก่อนปลูก ในแปลงที่พบการระบาดรุนแรง ควรไถทิ้งนำไปทำลายนอกแปลง พักแปลงหรือเปลี่ยนพืชปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้แหล่งของเชื้อแพร่ระบาดต่อไป

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๑ หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำ

๓.๓.๒ โรคราน้ำค้าง แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค ใช้พันธุ์ต้านทาน และคลุมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก และแนะนำการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

๓.๔.๑ โรคเหี่ยว ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

๓.๔.๒ เพลี้ยแป้ง แนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงปลูกสับปะรดอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด เพื่อไม่ให้มีการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง

๓.๔.๓ โรคผลเน่า ในแปลงที่พบโรคแนะนำเกษตรกรเก็บผลที่เป็นโรคออกจากแปลง โรยด้วยปูนขาว และระมัดระวังการทำให้ผลเกิดบาดแผล

แจ้งเตือนการระบาดศัตรูพืช โดยการจัดทำข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืช เผยแพร่ทางเว็บไซต์กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. มันสำปะหลัง	1. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	1. ไถและพรวนดิน เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน 2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 3. การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - แมลงช้างปีกใส โดยระยะที่เหมาะสมคือ ระยะไข่ที่ใกล้ฟักเป็นตัวอ่อน อัตราการปล่อยในพื้นที่ระบาดน้อย 100 ตัว ต่อไร่ หรือในพื้นที่ระบาดมาก 200 – 500 ตัว ต่อไร่ โดยปล่อยประมาณ 4 ครั้ง - แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ควรปล่อยให้กระจายทั่วแปลง เนื่องจากแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเจริญเติบโตเร็ว และขยายพันธุ์ได้น้อย 10 เท่า ในทุกชั่วอายุ โดยปล่อยในอัตรา 50 คู่ ต่อไร่ เมื่อเริ่มพบการระบาด หรือปล่อย

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>ในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ เมื่อพบการระบาดรุนแรง และหลังปล่อยแตนเบียนและหลังปล่อยแตนเบียนเพี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ให้งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช</p> <p>4. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5 – 10 นาที ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไทอามีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 40 กรัม <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร</p> <p>5. เมื่อพบการระบาด ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลายนอกแปลง</p> <p>6. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพี้ยแป้งมันสำปะหลัง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไทอามีทอกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - โคลไทอะนิดิน (clothianidin) 16 % SG อัตรา 10 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - โพรไทโอฟอส (prothiofos) 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - พิริมิฟอส-เมทิล (pirimiphos-methyl) 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร
	2. ไรแดง	<p>1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวเต่า <i>Stethorus</i> spp. ตัวปีกสั้น และไรตัวห้ำ</p> <p>2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน</p> <p>3. หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลายเพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว</p> <p>4. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อามีทราซ (amitrax) 20% EC อัตรา 40 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะบริเวณที่มีไรแดงทำลาย และไม่ควรพ่นสารเคมี ซ้ำเกิน 2 ครั้ง</p>
	3. เพี้ยหอย	<p>1. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพี้ยหอย</p> <p>2. ให้แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มาลาไทออน (malathion) 83% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่ท่อนพันธุ์นาน 10 นาที ผึ่งให้แห้งก่อนปลูก</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. หากพบการระบาด ให้ถอนต้นมันสำปะหลังที่พบเพลี้ยหอย และเก็บไปทำลายนอกแปลง 4. พันสารฆ่าแมลง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมกับไวต์ออยล์ (whiteoil) 67% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยหอยเข้าทำลาย</p>
	4. โรคพุ่มแจ้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้พันธุ์ที่ปลอดโรค หรือจากต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่แสดงอาการของโรค 2. ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลง 3. หลีกเลี่ยงการขนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคไปสู่แหล่งที่ยังไม่เคยมีการระบาด 4. กำจัดวัชพืชที่แหล่งพักเชื้อ หรือเป็นที่อาศัยของแมลงพาหะนำโรคในแปลง เช่น ต้นสาบม่วง 5. กำจัดแมลงพาหะนำโรค เช่น เพลี้ยจักจั่น
	5. โรคโคนเน่าหัวเน่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. หากพื้นที่ปลูกเป็นดินดาน ควรไถระเบิดชั้นดินดาน และตากดินไว้อย่างน้อย 2 สัปดาห์ ก่อนปลูก 2. แปลงปลูกควรยกร่อง เพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง 3. ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรค 4. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วย <ul style="list-style-type: none"> - เมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP อัตรา 20-50 กรัม - ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม (fosetyl-aluminium) 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่ท่อนพันธุ์เป็นเวลา 10 นาที 5. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค 6. เมื่อพบต้นที่แสดงอาการของโรค ถอนนำไปทำลายนอกแปลง

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>แล้วโรยปูนขาว หรือราดด้วยสาร</p> <ul style="list-style-type: none">- เมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP อัตรา 20 - 50 กรัม- ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม (fosetyl-aluminium) 80% WP อัตรา 50 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นบริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ 1 เมตร <p>7. หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเศษแห้ง และเศษซากมันสำปะหลังไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>8. ควรทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตรที่ใช้ในแปลงที่เป็นโรค</p> <p>9. ในแปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว</p>
	6. โรคใบด่างมันสำปะหลัง	<ol style="list-style-type: none">1. ปลูกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง 72 เกษตรศาสตร์ 50 หัวยบง 60 ระยอง 90 และพันธุ์อื่นๆ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ2. ไม่ควรปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง 11 และ CMR 43-08-893. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค หรือแหล่งที่พบอาการของโรค ท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและท่อนพันธุ์ที่ปนเปื้อนเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง4. สักรวแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค<ul style="list-style-type: none">- พบโรคกระจายทั่วแปลง ให้ทำลายทั้งแปลง- พบโรคเป็นหย่อม ให้ทำลายเฉพาะต้นเป็นโรค5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่างด้วย 3 วิธีดังนี้<ul style="list-style-type: none">- <u>วิธีฝังกลบ</u> โดยฝังกลบต้นที่เป็นโรค ในหลุมที่ลึกไม่น้อยกว่า 2 - 3 เมตร ราดด้วยสารกำจัดวัชพืช ได้แก่ อะมีทรีน (ametryn) 80% WG หรือซัลเฟนทราโซน (sulfentrazone) 48% SC หรือไดยูรอน (diuron) 80% WP ก่อนกลบด้วยดินหนาไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร- <u>วิธีใส่ถุง/กระสอบ</u> โดยนำต้นที่เป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง/กระสอบ มัดปากให้แน่น แล้วนำไปตากแดดไม่น้อยกว่า 7 วัน หรือจนกว่าต้นมันสำปะหลังจะตาย- <u>วิธีบดสับ</u> โดยนำต้นที่เป็นโรคเข้าเครื่องบดป่นหรือเครื่องสับย่อย โดยบุพลาสติกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>แล้วคลุมกองด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย</p> <p>6. กำจัดแมลงหวี่ขาวยาสูบ โดยพ่นสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none">- อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 6 – 12 กรัม- ไบเฟนทริน (bifenthrin) 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร <p>โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร</p> <p>7. เผ่าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่นๆ ที่มีแมลงหวี่ขาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงหวี่ขาวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สับดูดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง</p> <p>8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น</p>
2. อ้อย	โรคเส้ดำ	<p>1. ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อุทอง 15 พันธุ์ LK 92-11</p> <p>2. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none">- ไตรอาไดมีฟอน (triadimefon) 25% WP อัตรา 40 กรัม- โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แช่นาน 30 นาทีก่อนปลูก <p>3. ไถแปลงอ้อยต่อที่เป็นโรครุนแรงทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งแพร่เชื้อในแปลงปลูก</p> <p>4. เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำ ควรตัดเส้ดำออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เชื้อหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก หรือชุดกอเป็นโรคออกเผาทำลาย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง</p> <p>5. ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง</p>
3. ข้าวโพด	1. หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	<p>1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน</p> <p>2. เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง</p> <p>3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ใส่สารลงไปในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทใส่สารให้</p>

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุง โดยทำให้ถุงพองลมเขย่าให้ทั่ว เปิดปากถุงฝั่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มแล้วจึงนำไปปลูก</p> <p>4. ปลอ่ยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น</p> <p>5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พันด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัมหรือ มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>6. หากพบการระบาดของรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม - อีมาเมกตินเบนโซเอท (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - เมทอกซีฟีโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30+6% SCอัตรา 30 มิลลิลิตร - อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร - คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม <p>โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้สลักกลุ่มสาร</p>
	<p>2. โรคราน้ำค้าง</p>	<p>1. ปลูกข้าวโพดพันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์นครสวรรค์ 3 นครสวรรค์ 4 และนครสวรรค์ 5</p> <p>2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช</p> <ul style="list-style-type: none"> - เมทาแลกซิล (metalaxyl) 35% DS อัตรา 7 - 10 กรัม - ไดเมโทมอร์ฟ (dimethomorph) 50% WP อัตรา 30 กรัม <p>โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม</p> <p>3. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่มีฝนตก ความชื้นสูง และอากาศเย็น</p> <p>4. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค เมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ควรพ่นสาร</p>

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>ป้องกันกำจัดโรคพืช ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไดเมโทมอร์ฟ (dimethomorph) 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัม - เมทาแลกซิล (metalaxyl) 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน จำนวน 3 - 4 ครั้ง <p>5. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>6. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน</p> <p>**** เชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก ซึ่งการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชหลังจากข้าวโพดอายุ 20 วันขึ้นไป จะไม่สามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้</p>
4. สับปะรด	1. เพลี้ยแป้ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความสะอาดแปลง เก็บวัชพืช ซากพืช ออกจากแปลงหลังเก็บเกี่ยว 2. ไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ 3. แห่นอพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ และสามารถป้องกันการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้ประมาณ 1 เดือนด้วยสารเคมีกำจัดแมลง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 2 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร แห่นอพันธุ์สับปะรดก่อนปลูกลานประมาณ 5 - 10 นาที 4. เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด เพื่อไม่ให้มีการแพร่กระจายของเพลี้ยแป้ง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) อัตรา 2 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตร - อะเซทาทามิพริด (acetamiprid) 20% SP อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้ง และรัศมีโดยรอบ ต้องหยุดพ่นในช่วงที่สับปะรดติดผลอ่อน เพื่อไม่ให้มีพิษตกค้าง
	2. โรคเหี่ยว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำความสะอาดแปลง เพื่อไม่ให้แหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง 2. การเตรียมดินให้ตัดต้นและปั่นตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ 2 - 3

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		<p>เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรดและซากวัชพืชมาทำลายนอกแปลง เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่</p> <p>3. ก่อนปลูกต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน</p> <p>4. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อระบาด</p> <p>5. แخذหน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงตามคำแนะนำ</p> <p>6. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น</p> <p>7. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ควรกำจัดออกจากแปลง</p> <p>7.การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หว่านสารไฮดราเมทิลโนน (hydramethylnon) 0.73% GR อัตรา 275 กรัม ต่อไร่ หว่าน 2 ครั้ง โดยหว่านพร้อมปลูก และหลังปลูก 6 เดือน</p>
	3. โรคผลเน่า	<p>1. แปลงควรมีระบบการให้น้ำและการระบายน้ำที่ดี</p> <p>2. เมื่อพบต้นที่เริ่มแสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกทันที และโรยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุด</p>

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๕ กันยายน ๒๕๖๕

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง แมลงหิวข้าวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า โรคใบไหม้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง แมลงหิวข้าวยาสูบ โรคโคนเน่าหัวเน่า โรคใบไหม้ โรคแอนแทรคโนส และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก และโรคราน้ำค้าง

ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง แมลงหิวข้าวยาสูบ โรคพุ่มแจ้ โรคโคนเน่าหัวเน่า โรคแอนแทรคโนส และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย และโรคเส้ดำ
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง โรคยอดเน่า-รากเน่า โรคผลเน่า และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด โรคใบไหม้แผลเล็ก และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๕
ภาพรวมทั้งประเทศ

